

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.

România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenț.

ANUNCIURILE:

Ō seriă garmondŪ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefracate nu se primescŪ. — Manuscripte nu se retrămŪtŪ.

N°. 149.

Luni, Marti 21 AugustŪ (2 Septembre)

1884.

BrașovŪ în 20 AugustŪ (1 Sept.)

Uneltirile în contra românismului în locŪ de a încetă se înmulțescŪ. Dușmanii nēmului nostru devinŪ pe Ți ce merge mai cutezător și mai violenț, pe cānd din partea nōstră se pare cā li se opune o rezistență totŪ mai slabă, ba în unele ținuturi ar crede omulŪ, cā nu se mai află nimenea, care sē dea peptŪ cu cei ce s'au conjuratŪ în contra limbei și a naționalității nōstre.

Așa de exemplu faptele sēvērșite mai alesŪ de unŪ timpŪ încōce în ținutul Sātmarului și alŪ Maramureșului facŪ impresiunea ca și cānd aceste posturi, cele mai înaintate și prin urmare cele mai espuse ale românismului, ar fi cu totulŪ părăsite de cātră cei ce sunt chiămați a-le apēră.

Noi credemŪ cā ni-amŪ făcutŪ datorია publicistică semnalāndŪ de cu vreme primejdia, de care este amenințatŪ poporul românŪ din acele ținuturi îndepărtate. Ōre și-o vorŪ fi împlinit-o și aceia, cari trebuiau sē sară, dela celŪ mai mare pānă la celŪ mai micŪ, în apērarea lui?

Nu scimŪ nimicŪ, nu vedemŪ nimicŪ. Numai din cānd în cānd auđimŪ cāte unŪ strigātŪ de desperare din acele părți, care ne face se'nțelegemŪ, cā lupii au intratŪ în stāna strāmoșescă.

AmŪ strigatŪ și noi necurmatŪ, ca sē ne auđă păstorii și se sară în ajutorulŪ turmei lorŪ amenințate. StrigāmŪ din nou, sperāndŪ cā dōră se vorŪ deșteptă, măcarŪ acum în ōra ultimă, din somnulŪ și nepăsarea lorŪ. StrigāmŪ, riscāndŪ chiar ca sē ni se Țică, cā totŪ numai de cāpeteniile bisericescī și de organele lorŪ ne legāmŪ.

Dēr cātră cine altulŪ sē ne adresāmŪ, dela cine sē ceremŪ ca sē apere învēmētulŪ nostru poporalŪ românescŪ, dēcā nu dela aceia, cārora le este încredințatā conducerea lui în sensulŪ legilorŪ și alŪ așeđāmintelorŪ bisericesc-școlare? Cine sē fie scutulŪ limbei și alŪ religiei românescī în SātmarŪ și MaramureșŪ, dēcā nu preoțimea romānă? PutemŪ noi sē așteptāmŪ unŪ asemenea scutŪ din partea guvernului? Nu vedemŪ noi ōre cā chiar organele acestui guvernŪ, inspectorii școlari de statŪ, suntŪ totdeuna în fruntea celorŪ ce uneltescŪ în potriua naționalității și a bisericii românescī?

InspectorulŪ de scōle ungurescŪ a fostŪ acela, care a sfātuitŪ pe învēmētarii romāni din SātmarŪ ca se petiționeze pentru premii la societatea de maghiarisare „Szecheny“. ElŪ a și isbutitŪ a seduce pe unii. Și care a fostŪ urmarea? Numita societate pe basa rugărilorŪ acelorŪ învēmētarii își arōgă unŪ dreptŪ de inspecțiune asupra scōlelorŪ romāne, trāmite comisari din satŪ în satŪ, cari cercetēză și esaminēză, dupā placŪ, muștră și laudă pe învēmētarii noștri, ignorāndŪ legea și autoritatea organelorŪ bisericescī romāne. Ba, în unele locuri preoții însiși își uită de datorია și de demnitatea lorŪ pānă într'atātŪ, încātŪ se facŪ instrumentulŪ acelei societăți de fanatici și introducŪ în scōlă obiceiuri strāine, cari nu se unescŪ nicī cu interesele naționalității, nicī cu ale bisericii romāne.

Și pentru aceste fapte sē n'aibă ōre a rēspunde nimicŪ Episcopii și consistoriele?

Noe ni se pare cā organele înalte bisericescī trebuie sē scie ce se întēmplă cu scōlele

confesiunale încredințate conducerii și inspecțiunii lorŪ.

Trebuie se dē sēmă pentru mersulŪ și înaintarea învēmētului poporalŪ mai vērșosŪ cāpeteniile bisericii unite, deōrece, din nenorocire, în acēstŪ biserică nu mai este ađi sinodalitate.

LipsindŪ sinodalitatea lipsesce și controlulŪ asupra disciplinei bisericescī și școlare, de unde urmēză, cā responsabilitatea episcopilorŪ și a consistorielorŪ romāne unite față cu desvoltarea instrucțiunii nōstre poporale este îndoitŪ de mare. Capii dieceselorŪ unite de Gherla și de Oradea-mare vorŪ avē sē rēspundă înaintea lui Dumneđeu, a poporului și a posterității pentru cele ce se petrecŪ în MaramureșŪ și SātmarŪ cu scōlele și cu învēmētarii românescī.

Astāđi mirenii uniți nu sunt, în ceea ce privesce administrarea scōlelorŪ confesionale unite, decātŪ contribuens plebs. În biserică domnindŪ absolutismulŪ, ei nu potŪ avē nicī o înruiințā decīdētore asupra desvoltării și apērării acestorŪ scōle. De aceea — repețimŪ — rēspunderea cu tōtă greutatea ei cade asupra preoțimei.

În față acestei împrejurări, este fōrte durosŪ a ne vedē siliți sē constatāmŪ, cā încātŪ privesce scōlele nōstre din SātmarŪ și MaramureșŪ, ele suntŪ lāsate parte mare în prada lupilorŪ, ca și cum nimenea nu s'ar mai îngrijī de ele.

AmŪ auđitŪ vorbindu-se multe de înalta erudițiune a episcopului Szabo dela Gherla, dēr n'amŪ auđitŪ vorbindu-se cā acēstŪ prelatŪ ar fi luatŪ vre-o mēsura seriōsă pentru apērarea și înaintarea scōlelorŪ românescī din diecesa sa. Dēcā Prea Sāntia Sa își folosescē tōtă sciința numai spre scopulŪ latinisării vechilorŪ așeđāmintele ale bisericii romāne, atunci înțelegemŪ, cā n'are timpŪ de a se ocupā de scōlele și de învēmētarii romāni din MaramureșŪ și SātmarŪ.

PoporulŪ românŪ însă — va recunōsce Prea Sāntia Sa — nu pōte remānē indiferentŪ față cu uneltirile dușmane; nu-i pōte fi egalŪ dēcā copiii sēi laudă pe Dumneđeu în limba romānă sēu în limba maghiară, cāci înainte de tōte își iubescē legea și limba românescă. De aceea, credemŪ, cā este momentulŪ supremŪ ca Romāniī uniți sē pretindă *restabilirea sinodalității în biserică unită*; singurulŪ mijlocŪ, prin care se potŪ curma abuzurile în biserică și scōlă și se potŪ salvā interesele amenințate ale învēmētului românescŪ.

SCRİ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŪ „Gaz. Trans.“)

AradŪ, 1 Septemvre. — Regele a asistatŪ erī diminețā la serviciulŪ divinŪ în biserică MinoritelorŪ. Înainte de amēđi a primitŪ deputațiunile, ér dupā amēđi a visitatŪ spitalulŪ comitatului, fabrica de spirtŪ a lui Neumann, apoi serbarea vēmētorilorŪ. Dupā acēsta s'a datŪ unŪ prānđŪ alŪ curții, la care au luatŪ parte și membrii deputațiunilorŪ. Pe înserate orașulŪ s'a iluminatŪ splendidŪ. La primirea deputațiunii comitatului Huniādōrei M. S. și-a exprimatŪ speranța, cā în curēndŪ va putē visitā ArdēlulŪ pentru mai multŪ timpŪ.

AgramŪ, 1 Septemvre. — Dupā cetirea rescriptului regalŪ, BanulŪ a declaratŪ dieta croată închisă.

BelgradŪ, 1 Septemvre. — Regele SērbilorŪ a numitŪ pe regele RomānilorŪ șefŪ-pro-

prietarŪ alŪ regimentului șese de liniă. Regele RomānilorŪ presentă apoi Regelui SērbilorŪ regimentulŪ. Alaltă-erī sēra s'a datŪ unŪ prānđŪ de gală și balŪ la curte, a fostŪ unŪ mārēțŪ conductŪ cu faclē din partea populațiunii, și capitala splendidŪ iluminatā.

Bruxela, 1 Septemvre. — Manifestațiunea liberală, la care au luatŪ parte 9000 de persōne, a duratŪ trei ōre. Deputațiunea a dusŪ la palatŪ o adresă. Liniștea n'a fostŪ turburată.

CRONICA ȚILEI.

UnŪ numerŪ de 31 învēmētarii ne trimetŪ din CristurulŪ sēcuescŪ o »Dechiārațiune«, prin care caută a desvinovāți pe învēmētarii Frātīlă, despre care ni s'a scrisŪ, cā a datŪ ansă la certele întēplate acolo între învēmētarii uniți și neuniți. Dechiārațiunea contrađice și afirmațiunea Cancelistului, cā Frātīlă nu arŪ fi cunoscutŪ la Sibiu, decātŪ din acte. Nu mai publicāmŪ acēstă scrisōre, nevoindŪ a mai continuā disputa — așa de uriciōsă — despre aceste neînțelegeri, ci le ȚicemŪ frātīlorŪ învēmētarii de amēdouē confesiunile: Dați-vē māna, uitați reminiscențele neînțelegelilorŪ trecute și gāndiți-ve, cā numai concordia res parvae crescunt și numai astfelŪ rodurile aduse pe terenulŪ, pe care împreună sunteți chemați a lucrā, vorŪ fi de bună sēmă magnae res!

Se Țice, cā sinodulŪ bisericii romāne gr. or. se va întruni în sesiune ordinară la 1 Octomvre st. v. Deja s'a și ordonatŪ sē se facă pānă atunci nouēle alegeri de deputați sinodalī.

Ministru-președinte Tisza, care se va întōrce Țilele acesteia din străinătate, va visitā la 10 Sept. n. pe alegătorii sēi la Oradea-Mare. Se crede, cā va face unele împārtășiri despre lucrările, cu cari se va ocupā dieta în viitōrea sesiune.

MinisteriulŪ de comerț alŪ Ungariei a publicatŪ niște date statistice referitōre la produsulŪ secerișelorŪ. Din ele se vede, cā în privința cantității produsulŪ din āstŪ anŪ întrece pe celŪ din anulŪ trecutŪ, dar nu și pe celŪ din 1882.

SecerișulŪ în România s'a terminatŪ. ResultatulŪ este următorulŪ: în districtele dunārene Vlașca și TeleormanŪ, în districtele șesōse Ialomița și Dāmbovița abia s'a produsŪ atātā cātŪ sē se semene în anulŪ viitorŪ; în Moldova sud-ostică și în districtele muntōse ale Munteniei spre ostŪ de OltŪ secerișulŪ e mijlociu; în România mică, în Moldova nordică și vestică e bunŪ. În genere resultatulŪ secerișului e mai bunŪ ca celŪ din anulŪ trecutŪ.

»RomānulŪ« află, cā d. Mirea, în cālētoria sa artistică la Sinaia, ar fi obținutŪ audiențā din partea M. M. L. L. Regele și Regina, dupā care ar fi fostŪ chiar invitatŪ de Maiestățile lorŪ la dejunŪ în CastelulŪ Peleșiu. ReamintimŪ publicului, cu acēstă ocaziune, cā d. Mirea este pictorulŪ care s'a distinsŪ în salonulŪ din ParisŪ și care acum în urmă a espusŪ tabloulŪ intitulatŪ »VērfulŪ cu DorŪ«, în dimensiune de 15 m. p.

BaronulŪ Vasilco a rēspunsŪ la interpelarea făcută de BaronulŪ Hurmuzachi cu privire la renunțarea consortului, pentru căile bucovinene Hatna-CāmpulungŪ și Hliboca-Berhomet, la ajutorulŪ oferitŪ de dietă. Causa renunțării, Țise elŪ, suntŪ spesele prē mari, ce ar fi de lipsă pentru construirea liniei Hadicfalva-RādăuțŪ, dorită de dietă. — ProiectulŪ referitorŪ la schimbarea legilorŪ despre relațiunile de dreptŪ ale învēmētarii și profesorilorŪ la scōlele poporale publice ale Bucovinei s'a primitŪ în sfērțitŪ, dupā ce s'a desbātutŪ întregŪ. S'au făcutŪ schimbări însemnate.

Țiarele polone vorbescŪ cu multă inverșunare împotriva convențiunei Austriei cu Rusia, dupā care tribunalelorŪ din mai multe ocoluri galițiene și ruse li se dă voia, sē se pună în înțelegere prin corespondențā în

limba germană și rusă. O socotesc de vătămare a autonomiei Galiției.

Vice-consulul român din Pesta Al. Cimbru a fost revocat din post.

Deputatul Mraovicî a provocat la duel pe Camenar, pentru insulta ce i-a făcut-o în dietă la 27 August s. n. Camenar nu a primit. Secundanții lui Mraovicî dădură următoarea declarație: »După- ce Camenar a declarat, că nu e răspunzător pentru vorbele rostite în cameră și după ce această declarație nu putea să fie primită și el refuză oricând altă satisfacție, am fost însărcinați de Mraovicî, să facem cunoscut publicului această.»

Principele Nicolae al Muntenegrului a fost numit membru de onoare al universității din Chiew pentru activitatea sa literară.

Din Berlin se scrie, că ambasadorul francez Courcel a avut să vorbească cu d. Bismark despre cestiuni foarte importante, anume se vorbește despre surprinderi pe un teren cu totul neașteptat.

Pe la începutul lui Septemvrie va merge la curtea Șahului Persiei o deputație germană, sub povățuirea consulului general din Sofia de Braunschweig. Scopul deputației nu este încă cunoscut sau lămurit.

În Hongkong au sosit consulul francez și comercianții din Canton, cari la 23 August n. au fost izgoniți din ordinul vice-regelui. Populația din Canton a pus mâna la 27 August n. pe catedrala de acolo, dăr prin intervenirea consulilor, cari au sfătuit pe episcopii și misionarii să părăsesc orașul, a fost scosă afară din ea de către soldații chinezi.

O telegramă dela 27 August n. a admiralului Courbet spune, că toate bateriile dela gura riului Min au fost distruse și tunurile stricate. Acum se pregătesc admiralul să ocupe insula Hai-Nau.

»Temps« comunică, că garnisonul francez din Sontay și Hong-Hoa, susținute de canoniere, au bătut în mai multe rânduri »stégurile negre« (cete tonchinese), cari au jefuit un sat tonchines și au măcelărit pe locuitorii lui.

Anglia a declarat din nou, că drepturile Sultanului nu vor fi atinse în Egipt. Totdeodată Anglia cere, ca Turcia să coopereze în Sudan. Părta a declarat, că Sultanul numai atunci va interveni în Egipt, când și va redobândi suveranitatea asupra lui.

MOTIVELE SCANDALELORU DIN CLUȘIU.

„Ellenzék“ din Clușiu în numerii săi din 28 și 29, publică nise articuli de fond cu titlul „Román tanszék“ (Catedra română), în care vorbește despre catedra devenită vacantă prin suspendarea d-lui Dr. Silași. Estragemul din acești articuli următoarele:

»De astădată nu e vorba numai de împlinirea unei catedre, ci e vorba de aceea, că a devenit vacantă catedra pentru limba și literatura română. Și această este un eveniment și încă un eveniment politic foarte important. Pentru că această catedră nu e numai o simplă catedră, ci este totodată și un foarte însemnat post politic. Persoana, care va fi chemată să influențeze cu știința și tactul său generațiunii întregi, trebuie să se alegă chiar cu aceeași chibzuire ca și un funcționar înalt al statului, care are misiuni însemnate politice.

Dela catastrofa dela Mohács încocă două curente au luptat contra existenței statului maghiar. Unul dintre aceste este absolutismul austro-german cu soldatesca sa, cu care mult nu am luptat și mai trebuie să luptăm, și cu timpul Dumneșeul Maghiarilor ne va ajuta, să scăpăm de sub jugul Austriei.

Altă dușmană ală nostru sunt tendințele centrifugale ale naționalităților, cari au prins rădăcină mai adânci, decât ni s'ar pără. Aceste rădăcini trebuie să le smulgă statul maghiar. Acesta este nu numai chemarea sa, ci și interesul său vital. Munca stăpînirii trebuie să o începem din fundament, de la început, pe toate terenurile vieții publice, dar cu deosebire în instrucție, la creșterea generației viitoare. Pentru aceea punem noi atât pondă pe organizarea instrucției din școlile populare medie și înalte; pentru aceea atribuim atâta însemnătate catedrelor de la universitate pentru limbile și literaturile străine, și de aceea considerăm de un eveniment important împlinirea catedrei pentru limba și literatura română dela universitatea din Clușiu.

Renan dice într-o disertație, că o națiune nu se alcătuesc prin unitatea de limbă și prin originea comună, ci prin simțămintele și tendințele sale. Națiune este care a avut în trecut aceleași suferințe și aceleași glorie, care e cu aceeași concordiă în prezent și cu aceeași speranțe în viitor. La Ungaria se pot aplica aceste cuvinte ale lui Renan. Nu comunitatea de limbă și de origine a format în trecut unitatea statului nostru și nici în viitor

nu o va forma, secul puțin numai în viitorul foarte depărtat putem să contăm pe aceea, că în patria maghiară limba și statul vor fi concepte identice, cu toate că nici atunci identitate de origine nu va fi. De aceea noi în politica noastră națională nu putem avea alte tendințe, decât a ne consolida patria în sentimente patriotice. Acesta o vom pute face, la acesta avem drept și suntem de firmă credință, că vom avea și putere (P. Red. Gaz.)

Și contra unei astfel de maghiarizări nu se vor pute plânge nici nemururile nemaghiare. Ungaria cere dela toți cetățenii săi, fie de origine maghiară sau nemaghiară, patriotism și simțul de solidaritate și în această direcție trebuie să maghiarizăm, și, da! trebuie să se maghiarizeze toate naționalitățile. Cine se va subtrage dela împlinirea acestei datorințe acela poate fi cosmopolit, panslav, dacoromân; dăr negreșit este un rău patriot și vrășmaș al Ungariei ca atare. Pretindem patriotism și în patriotismul acesta vom crește și pe copii națiunilor nemaghiare. Vorbescă-și apoi limba, simpatizeze cu naționalii lor, dar cu simțăminte, în alipirea către patria comună, în tendințele și speranțele comune să fie Maghiar bun, tocmai așa de bun ca și cei ce își trag originea dela Rabonbanii seculi săi dela cei șapte duci. Aceste simțăminte trebuie să le răspândim prin școlile populare, medii și înalte. Cu deosebire profesorul catedrei române dela universitatea din Clușiu, va avea aici o frumoasă chemare, că vin mulți studenți din Năsăud, Brașov, Mediaș și Sibiu, cari aduc la universitate din aceste școli ori ce, numai spiritul patriotic nu! Și acești tineri români vor fi după ce au eșit din universitate, inteligența poporului român, conducătorii lui. Pe aceștia trebuie să-i creștem, în convingerea, că pot fi Români buni, dar tot o dată și buni patrioți maghiari, că pentru aceea, că-și vor iubi patria și vor fi cu alipire către ea, nu vor arunca privirea în afară nu vor fantasa de Daco-românia; pentru aceea pot fi români buni, cari își iubesc poporul din care au eșit, își cultivă limba și literatura, dar pe lângă acestea pot fi buni și tari patrioți maghiari. Aceste simțăminte are să le nutrească profesorul de limba și literatura română. Nu e destul să țină el numai prelegeri din limba și literatura română, ci trebuie să fie un conducător adevărat al tinerimei române. Nu conducător înseamnă cum a fost cel de până acum, care a jucat rolul cam îndoișor cel puțin în societatea, ce făcea politică, »Julia« care prin aceea își arăta patriotismul că trimitea telegrame de felicitare la țările românesce maghiarofage și sub aripele căruia tinerimea se vâetă de drepturile răpîte, deși toate acestea se combat prin faptul, că pe pământul unguresc sunt sute de școli române și că la o universitate maghiară chiar aceea națiune maghiară (?) pe care o invinuesc că este tirană, a instituit o catedră pentru cultivarea limbii și literaturii române.

Dacă Moldovanul Gergely își va împlini misiunea în acest sens, precum credem și sperăm, atunci îi gratulăm și sperăm că nu ne vom înșela în așteptările noastre!

ADUNAREA LITERARĂ ROMÂNĂ ȘI UNGURII DIN DEVA.

Estragemul din diarul „Hunyad“ câte-va pasaje, la cari se referă corespondința noastră din Deva publicată în numărul trecut. „Hunyad“ dice:

Pe terenul culturii și al dezvoltării literare salutam și noi pe cetățenii români, dorindu-le succes în stăruințele lor; rău ne pare însă, că nu putem exprima această salutare cu graiul și la locul său. Nu putem face aceasta, pentru că despre ținerea acestei adunări (din Orăștia) noi am aflat numai din alte foi; o invitare sau o înștiințare noi n'am primit, er pe teritoriul comitatului Huniădorei nu se află alt diar, afară de „Hunyad.“ Nu scim, decât afară de înștiințarea oficială a autorităților s'a mai înștiințat și altă cineva dintre noi: de pildă societățile sau particulari mai distinși. Atât am vădit însă, că în așa împrejurări nu pre au obicei să facă publicări confidențiale.

Fie din trufă, fie din neîncredere — drept este, că Românii se izolăză cât pot de noi în mișcările lor sociale și literare. Acum când scriitorii nostri merg în Turin, în Paris, la sărbători internaționale, când Ungaria serbeză an de an pe celebrii Germaniei, Franței, Angliei, conlocuitorii români se deosibesc de noi, pare că am pute trăi fără a ne vede unii pe alții. Densii se abțin până și dela plânsurile sociale, cari nu sunt legate de naționalitate, cari ar fi cele mai bune mijloce pentru pregătirea apropierei și înțelgerii politice dintre noi. Și ca să ne justificăm, dăm drept pildă, societatea pentru istoria și arheologia din comitatul Huniădorei.

„Hunyad“ sfârșescă astfel șirul ideilor și indemnărilor sale sirenice:

Așa e, credeți-ne, apropierea pe terenul social științific și literar ar pregăti cu mai multă putere calea unei înțelgeri politice. Facă numai o încercare prietinescă Românii și se vor încredința, că între Maghiari atențiunea și bunăvoința către densii este mult mai mare decât cred ei. Întempe-ne-ne și ei asemenea și în scurtă vreme vom vedă cu bucurie ce grabnic va încetă neîncrederea și multe neînțelgeri. Dacă s'ar hotărât să locuim unii cu alții, să stăruim, să facem traiul nostru comun mai bine plăcut, decât și mai departe nesuportabil.

AFACEREA INTRUNIREI CONSISTORULUI METROPOLITANU GR. OR.

„Luminatorul“ ne spune că d. V. Babeșu temându-se, că întrunirea consistorului metropolitan va fi erăși ca altădată amânata, a adresat către toți membrii consistoriali următoarea scrisoare:

P. T. Domnule!

După legea autonomiei noastre bisericesc, de ați în 8 zile, Lună în 20 August (1 Septemvrie), este să se întrunescă ex offo consistorul metropolitan în Sibiu.

»Concernința lege dispune, că la acest termen în fie-care an consistorul metropolitan trebuie să se adune chiar neconvocat, și sunt responsabili membrii săi pentru neînfașarea lor. D'aci urmază, și să constatată și în consistor, că acest termen nu este prorogabil. Cu toate că, de doi ani, acest suprem organ administrativ al Metropolei noastre — mort este, și este timp, când după lege ar fi să se fi convocat congresul național bisericesc, sânta noastră Metropoliă nu dă semn de viață.

Subsemnatul, în vederea acestor și în conștiința responsabilității, îndemnat și imputerit și de ilustrul D. colegu Antoniu de Mocsonyi, pentru a fi scutiți de imputațiunea prezentei și a viitorului, că prin nepăsarea noastră am consimțit și ne am acomodată călcării legii și abandonării frumoșei noastre autonomii, eluptate de mai marii noștri prin grele sacrificii, drept care autonomia atât de mult am fost invidiată de alte nemuri și biseric, — vin prin această a te rog să simți neapărat pe ziua de Lună în 20 August (1 Septemvrie.) a. c. ca membrii ai consistorului metropolitan, la postul nostru în Sibiu, chiar dacă în ora ultimă ar urmă, ca și altădată, amânarea termenului; căci în spiritul legii acest termen fiind neamânabil, prin primirea amânării ne simulegem noi înșine basa legală de sub picioare și ne facem preda abuzului.

Adunați, ne vom împlini datorința și ne vom înțelege între noi și cu părintele metropolitan, despre modul, cum să respectăm și să facem a fi respectată legea, a fi respectat dreptul bisericii și al nostru, și chiar persoanele noastre, astfel dovedind noi, că suntem bărbați în înălțimea chemării noastre.

Rugându și așteptându imediat adevărate, cu posta sau telegraful, despre primirea acestei colegiale invitări, convins de consimțământul D-vostre, mă subsemn cu totă convenitului respect:

Budapesta, (piața Gizela Nr. 2.) în 13/25 August 1884.

devotat frate și colegu

Vincentiu Babeșu.

La această scrisoare observă „Luminatorul“ între altele următoarele:

Motivarea părerilor vener. d. V. Babeșu este pusă în cuprinsul epistolei sale, și cel ce cunoște regulamentul afacerilor interne ale consistorului metropolitan va fi convins despre esactitatea acestor motive. Nu incupe deci îndoieală, că ilegală și incompetentă este hârta d-lui metropolitan, prin care amână întrunirea consistorului, căci nime pe lume, deci nici Excelența Sa nu se poate urca mai sus ca legea făcută și întărită chiar și cu consimțământul și subscrierea Excel. Sale; prin urmare oricând dispusețiune contrariă legii este călcarea de lege, eră spre acesta nu pot fi constrânși membrii consistorului, aședară nu pot fi constrânși nici la aceea ca să se subordoneze voinței nimenui îndreptată spre călcarea legii.

Pretestul Esc. Sale d-lui metropolitan: venirea și întâmpinarea Maiestății Sale, este nealal, căci lealitatea este incompatibilă cu călcarea oficiului său a legii.

Dăr în această afacere nici nu obvine necesitatea d'acalcă oficiul în dragul lealității. Se scie cumcă Maies. Sa în 31 Aug. va primi deputațiunile în Arad, până când consistorul la prima Septemvrie, adică cu o săptămână mai târziu are să se întrunescă la Sibiu prin urmare este de tot posibil, ca Escel. Sa se participe la ambele: și la Arad și la Sibiu. Și dacă cu tot intervalul Escel. Sa eră impedecată a ajunge Lună la Sibiu, fie din oricând cauză, consistorul, respective membrii lui totuși se pot aduna și pot să se pregătesc referatele, se pregătesc lucrările necesarii, și cari alt-cum recent timp de mai multe zile; va să dică consistorul să se întrună și să lucreze până la reintorcerea Escel. Sale.

„Luminatorul“ încheie articolul său cu următoarele șire:

Nu se poate negă nici lăsa neobservată contrarietatea și pornirea opusă din dispozițiunile d-lui metropolitan: de amânare, și din invitarea d-lor conmembri Babeșu și Mocsonyi: de întrunire. Lumea e îndatinată a numi „conflict“ astfel de porniri opuse. Dar asta să nu inpedece pe nici un asesor metropolitan dela împlinirea datorinței sale legale pentru care este responsabil. N'are nimeni să se sfiescă de o înfașare chiar și contra voinței d-lui metropolitan, când această este ilegală și nejustificată. Și n'are să se sfiescă mai vortos ac, și de astă-dată, când avem presemne triste, când prevedem tristul viitor că — o amânare numai de o lună este de ajuns a ne scote definitiv și pozitiv din cadrul legii pozitive a bisericii noastre, a ne nimica congresul național bisericesc, a ne transpune într-o anarhie ne mai pomenită și ireparabilă!

Și pentru o astfel de întâmplare nu va fi respo-

sabilu numai metropolitul orî Stan și Bran, ci toți membrii consistoriului metropolitănu, toți fii bisericeii gr. or. române. Posteritatea ne-ară batjocuri, desprețu și condamnă în modulul celū mai necruțatorū, ce l'amū merită.

Noi salutămū cu bucuriă și onorāmū cu venerațiune energica întreprindere a vener. DD- V Babeșū și A. Mocsony și dorimū, rugămū și îndemnāmū pe toți d-nii asessori să le urmeze necondiționatū.

DIN DIETA CROAȚIEI.

Relativū la ședința din 15/27 Augustū mai dāmū următoarele amănunte:

Derecin condamnă purtarea lui Starcevicī. Totuși se întrebă, de a fostū îndreptățitū președintele șe scōtă afară din dietă pe unū deputatū, fără șe cēră consimțēmētulū ei. Acēsta ar însemnă, că nu există o dreptă prețuire a imunității unui deputatū. Sub Sturari s'a întēplatū șe închidă unū rege cu puterea pe unū deputatū, dar nici odată nu s'a întēplatū șe facă președintele așa ceva. În jocū se pune aici libertatea tuturorū deputațiilor. „Mie — strigă oratorulū — nu'mi impune bonomia președintelui. Mēsuriile estraordinare pretindū acum și o propunere estraordinarā și eu și facū una: Dieta șe alēgă unū comitetū de cinci inși, cari șe se sfātuēscă și șe ne spună astădi încă, de potū șe se ivēscă imprejurări, cari șe îndreptățēscă pe președinte, șe scōtă pe unū deputatū cu puterea din sală.” (Sgomotū mare). Starcevicianii gesticulēză vorbindū împotriva președintelui.

Președintele nu are nimicū în contra propunerii, simțindu-se indatoratū a face ce a făcutū. Rogulicī e de părere, că presiulū a lucratū corectū. Giurcovici încă vorbește pentru președinte. Intēplări de felulū celorū ce a provocatū opozițiunea nu se potū prevedē în nici o ordine a lucrărilor din lume. După tradițiune și praxă președintele are în astfelū de casuri putere discreționarā și, decă dieta găsescē cu cale fapta lui, e absolutū de orī ce răspundere. Oratorulū propune aprobarea procedurii președintelui.

Președintele declară că se supune hotăriri dietei; dēr indignatū de atitudinea opozițiunii își dă demisiunea. (»Trăiască!« pe băncile opozițiunii. Majoritatea inlemnescē). — Folnegovicī strigă cătră Cresticī, care părăsescē scaunulū presiđențialū: »Nu fă comedii! Le-ai făcutū de nouē ori. Ar trebui șe te arunce pe fereștri și nu pe ușă.«

Mrcō Hrvat se duce șe ocupe loculū de președinte și între cele mai sgomotōse strigāte ale opozițiunii se volēză propunerea lui Giurcovici și se admite cu însemnatā maioritate. — Pavlovici pāșescē prin sală șbiērāndū într'una: »Trebuie șe vē spēndure omulū, căci nu mai poț veni alt-felū, decātū cu revolverulū aici. Vē lāsați șe vē ducă de nasū cei vēnduți la Unguri.« În contra lui Giurcovici, care face o observare, ridică elū mână și strigă: »Lașule, am să-ți cārpescū o palmă! De ai atāta curajū, ia vino în odaia de alături.« Independenții părăsescū sala; numai Camenar nu se lasă și strigă: »Pe mine m'a trimisū aici poporulū: nu esū afară!« — Tuscanū! — »Astă-i speluncă de tâlhari!« — Tealcicī: — Președintele e unū mincinosū nerușinatū. Președintele propune șe eschidă pe Tuscanū și pe Tealcicī pe șese ședințe.

În ședința de după amēdi scimū, că Tealcicī și Tuscan fură eschiși; mai șcimū că se făcură câte-va interpelațiuni. Derecin, declară că 'și retrage interpelarea sa. Elū voiă șe întrebe guvernulū, de ce și-a însușitū siesi puterea disciplinară. »Ne aflāmū, dișe elū, pe ruinele vieții constituționale a Croației, care se vatēmă prin neînfrānarea unorū deputati de o parte, și de altă parte prin nemai auđitulū arbitriu alū președintelui. Președintele parlamentului are mijlōce șe împedice neînfrānarea deputațiilor, de pildă disolvēndū dieta; fiecare guvernū consciu de demnitatea sa s'a folositū de acestū mijlōcū. Aici însă unele persōne s'au însărcinatū șe chinuēscă și șe sugrume constituționalismulū croatū, și la astă lucrare eu nu vrēu șe ajutū.« Deputatulū părăsescē sala și ședința se închide.

Ședința de a doua di o deschidū Hrvat în preșența șefilorū de secțiune Stancovicī, Voncina și Klein. După ce maioritatea declară, că nu primesce dimisiunea președintelui Cresticī, se ridică Marcovicī și citește următoarea declarațiune a Independenților: — »Inaltă casă! În numele colegilorū mei din partida independentă națională am onōre, șe declarū, că luādū în considerare vētāmarea, ordinei de afaceri ale dietei în punctele sale cardinale sēvērșită prin procedura de eri a președintelui; luādū în considerare, că ș decă unū membru alū dietei comite unū actū arbitrarū, nedāndū ascultare ordinei afacerilorū și dispozițiilorū presiđențiale, președintele totū nu e încă îndreptățitū șe calce ordinea de afaceri și șe ia mēsuri estraordinare cum s'a întēplatū

eri; — vēdēndū din aste considerațiuni, că aici ordinea afacerilorū are putere de lege; nu gāsimū nici de lipsă, nici de folosū, șe mai luāmū parte la lucrările dietei, și declarāmū prin urmare, că nici nu vomū mai luā parte la ele.«

Barcicī dișe: — »Domnilorū! În numele partidei drepte și din aceleași temeuri, cari le-a espusū anteriorulū meu, declarū, că noi nu putemū luā parte la pertractări, fiind-că nu vomū șe fimū martori ai procedurilorū Vōstre nelegale.« — Membrii amēnduorū opozițiunii părăsescū apoi sala.

După eșirea lorū se citește o propunere a lui Barcicī, după care legea electorală șe se susțină nu inarticulatā, ci provisoriu pentru alegerile apropiate. Raportorulū Zeci recomandă propunerea comisiunii pentru inarticularea ordinei alegerilorū, care recomandare se repetă și de șefulū de secțiune Stancovicī, care dișe că ea e de lipsă pentru a creā o basă sigurā alegerilorū viitoare.

ANGLIA ȘI FRANȚIA.

Între diarele englese și franceze a începutū o luptă violentă. Diarulū englesū „Times“ scrie într'o limbă amenințatōre, dișēndū între altele că Chinesilorū le-ar merge rēu de totū, decă Englesii la nevoiā nu le-ar veni în ajutorū ca unū āngerū mântuitorū și nu i-ar apēră în contra cruđimii persecutorilorū francesi. La acestea rēspunde diarulū francesū „Journal des Débats“ astfelū:

»Bombardarea Alexandriei a fostū în ochii fōiei din Londra unū actū de umanitate, ēr pedepsirea energicā a unei trādări, ca cea dela Langson, este unū actū de sēlbătăciā. Suntemū fōrte obicinuiți cu astfelū de modū de a judecā, decātū șe ne supērāmū de acēsta. Deocamdatā ne ajunge consciința, că fiecare din noi și-a făcutū datoria. Mai târziu, cāndū vomū avē timpū, ne vomū ocupā cu uriciōsele insinuări ale lui »Times.«

Mai violentū dișe „Rappel“:

„Reproducemū observările unui »vecinū amicū« în »Times,« fără șe schimbāmū o vorbă din ele, ca dovadă despre ceea ce pōte produce furia nebunā a unorū precupeți, cari se îngrozescū că se efastinesce opiulū... Ce privescē consternarea lui »Times« din cauza distrugerii arsenalului și a sfredelirii canonierelorū, ne mirāmū că o vedemū într'unū diarū alū națiunii, care în Egiptū n'a bombardatū unū arsenalū și corābii de rēșboiu, ci unū orașū mare, unde, afară de populațiunea indigenā, trăiau 60,000 de Europeni. Atunci alū dracului i-a pēsātū ei de interesele comerciale ale populațiunii neutre. Europa va ride în batjocurā de prefăcuta simțibilitate a bombardatorilorū Alexandriei față cu bombardatorii Fu-Ceului.«

CORESPONDINȚA PART. A „GAZ. TRANS.“

Brașovū, 17 Augustū 1884.

Domnule Redactorū!

În dișele trecute voiam șe facū și eu o călētōriā cu familia până la Sinaia pe vr'o câteva dișe, pentru distrațiune și preumblare prin acele locuri romantice de sub Buceci, și pentru ca șe potū vedē comuna Sinaia cu tōte edificiele și vilele ei frumoșe, cu deosebire însă castelulū Peșului, reședința de vēră a Maiestăților lorū regele și regina Romāniei, despre a cărei frumșete atātū de multū se aude vorbindū pe aici, cum și șe potū asistā la serbarea hramului mănăstirei din Sinaia pe diua de S-tă Maria 15 Augustū a. c.

Pentru ca șe potū trece însă granița, avēm lipsă de pașaportū șeu certifiātū pe câteva dișe. M'am dusū decī la vecinia respectivā în care locuescū, și după ce mi-am procuratū de acolo biletulū de legitimare, amū grābitū cu elū la primăria localā, ca șe-mi capētū certifiātulū. Amploiatulū respectivū dela primăriā n'a voitū însă șe-mi elibereze certifiātulū cerutū, sub cuvēntū, că n'aș fi cive din Brașovū, nefiindū nāscutū aici, cu tōte că locuescū în Brașovū de 9 ani neîntreruptū, sunt căsătoritū, proprietarū de casă și amploiatū bisericescū; m'a îndreptatū decī la comuna unde sunt nāscutū, ca șe-mi aducū documentū de acolo, că sunt liberū de milițiā, deși sunt trecutū de 33 de ani, prin urmare trecutū peste anii miliției. Respectivulū amploiatū n'a vrutū șe satisfacā dorinței mele nici după ce m'am prezentatū la dēnsulū cu primarulū veciniei în care locuescū, care ca organū alū magistratului m'a luatū sub garanța sa, dar tōte inzadarū; apoi la cererea nōstrā, ca șe ne dea voiā a intrā la d. primarū alū orașului, încă nu s'a învoitū, dișēndū, că totū ce ne-a spusū dēnsulū ne ve spune și d. primarū.

Dela primăriā am mersū cu d. primarū alū veciniei la d. vice-comite, în speranță, că voiu putē dobēndi de acolo doritulū certifiātū, dar și aci n'am fostū măn-

gāiatū, căci d. vice-comite mi-a spusū, că nu pōte eliberā nimēnui certifiātū fără avisulū magistratului.

În fine vēdēndū că în chipulū acesta nu voiu putē căpētā certifiātū, la îndemnulū unui amicū, am mersū la d. comite supremū alū comitatului Brașovū, căruia povestindu-i tōtā starea lucrului, momentantū mi-a eliberatū unū certifiātū pe 5 dișe, și în chipulū acesta am scāpatū din acēstā neplăcutā situațiune.

Nu știu, decă domnulū respectivū dela magistratū a vrutū numai șe mē șicaneze cu procederea sa, ca șe mē împedecē cu orī-ce prețū de a-mi putē realisā dorinta, șeu a vrutū șe-și batā jocū de mine, fiind-că sunt Românū?

Decă nu e casulū din urmă, atunci imi permitū a întrebā, că unū individū, care se aflā cu domiciliulū neîntreruptū de 9 ani de dișe într'o comunā, fie aceea chiar și Brașovulū; care pōrtā tōte sarcinele publice, directe și indirecte, atātū ale statului, cātū și cele comunale, e proprietarū de casă, alegētorū etc., nu este cive alū acelei comune? După cātū știu eu și precum m'am informatū și dela alții, fie-cine, care locuescē permanentū 5 ani într'o comunā, este după lege cive alū aceleia, prin urmare și eu credū a avea dreptū la titlulū de cive brașovenū, deși nu sunt nāscutū în Brașovū, dar locuescū aci de 9 ani neîntreruptū. Șeu dōrā pentru comuna Brașovū există legi speciale? Mai că n'aș putē crede așa ceva.

Aceste neajunsuri am ținutū de datorința a-le aduce la cunoștința onor. publicū spre orientare. O.

DIVERSE.

Cea mai mare locomotivā din lume o au Statele Unite americane; ea e destinată pentru căile sud-pacifice. În America locomotivele nu au numeri, ci nume, ca și corābiile și așa monstruoșā locomotivā, de care e vorba, primi numele spaniolescū: „El Gobernador.“ El Gobernador va tiri trenuri de 500 și mai multe tone pe înălțimile Sierrei Nevada; de aceea e provēdūtā cu patru-spre-dece rōte, dintre cari 10 — ce nu s'a mai auđitū până acumū — suntū încheiate cu cilindrele, așa că mai tōtā greutatea mașinei se paralisēză pentru adheșiune. Neincărcatā cāntărescē ea 66.000 kgr. ēr încărcatā și cu tender 102,000 kgr. Lungimea mașinei e cam de 20 metrii.

Determinarea greutății animalelor fără cumpēnă. — Profesorulū de economiā Wagner recomandă negustorilorū de vite, mai alesū celorū ce facū comerțū cu porci urmētōrea procedurā, pentru a aflā greutatea cārnii, fără a o mai cāntări în cumpēnă. Dēnsulū recomandă ca mijlōcū sigurū de cāntărire urmātōrea procedurā: Se mēsōră cu unū șinorū tare distanța dintre creștetulū capului, tocmai între urechi, până la capētulū spinării unde începe cōda și însemnēză numērulū policarilorū. Apoi se mēsōră grosimea porcului, nemijlocitū în dosulū picioarelorū dinainte, dar perpendicularū de pe spinare în josū și ērāși se însemnēză policarii. Acești doi numeri se multiplică, și numērulū ce ese (produsulū) se împarte, și anume cu 11, decă porculū e bine îngrășatū; cu 12; decă e potrivitū îngrășatū; cu 13, decă îngrășarea e neînsemnatā. Numerile (cātulū) obținute arată greutatea adevērātā a cārnii. D. e. Lungimea din creștetulū capului până la capētulū spinării e de 50 policari, ēr grosimea îndērātulū picioarelorū dinainte e de 49 policari; înmulțite aceste două numere ne dă produsulū 2450. Decă porculū e bine îngrășatū împărțimū acestū numērū cu 11. Cātulū obținutū 223 (222³/₁₁) e greutatea cārnii în funți, pe care măcelarulū are s'o plătēscă.

INSCIINȚARE.

Romānii din Lugoșū în adunarea lorū din 28 Aug. st. n. au constituitū pentru manipularea și împărțirea ajutoarelorū adunate pe sēma ștudenților romāni eliminați din gimnasiulū din Lugoșū: Ioanū Lupulescu, Ștefanū Lipovanū și Ionū Lupulescu, unū comitetū, constātătorū din d-nii: Coriolanū Brediceanū, Parteniū Peșteanū, Constantinū Dobrinū, G. Cristea, Ioța Pavelū, carele constituindu-se prin acēsta rōgă pe toți domnii colectanți șe binevoiascā sumele incurse ale trimite casarului acestui comitetū Ioța Pavelū, episcopū alū bisericii gr. or. din Lugoșū.

Lugoșū, în 29 Augustū st. n. 1884.

Coriolanū Brediceanū, Parteniū Peșteanū,
președinte. secretarū.

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 30 Augustu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.10	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	91.65	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.75
Rentă de hârtie 5%	88.45	Imprumutul cu premiu ungar.	114.75
Imprumutul căilor ferate ungare	141.80	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	115.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	95.25	Renta de hârtie austriacă	80.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	81.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	101.70	Renta de aur austr.	101.15
Bonuri rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	134.25
Bonuri cu cl. de sortare	100.75	Acțiunile băncii austro-ungare	857.—
Bonuri rurale Banat-Timșu	100.50	Act. băncii de credit ungar.	296.50
Bonuri cu cl. de sortare	100.50	Act. băncii de credit austr.	297.50
Bonuri rurale transilvane	100.50	Argintul — Galbin împărătesc	5.75
		Napoleon-d'or	9.67 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.50
		Londra 10 Livres sterlinge	121.50

Bursa de București.

Cota oficială dela 17 Augustu st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 93 3/4	vënd. 94
Renta rom. amort. (5%)	95 3/8	—
conv. (6%)	97 1/4	98
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	33	—
Credit fonc. rural (7%)	102 1/4	103
" " (5%)	91 1/2	92
" " urban (7%)	101 3/4	102
" " (6%)	97 1/2	98
" " (5%)	87 1/2	88 1/4
Banca națională a României	1323	1410
Ac. de asig. Dacia-Rom.	340.	364 1/4
" " Națională	237 1/2	247 1/2
Aur	540.00	550
Bancnote austriace contra aur	2.07.	2.09

Cursul pieței Brașov
din 1 Septembrie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump. 9.09	Vënd. 9.11
Argint românesc	9.05	9.10
Napoleon-d'or	9.62	9.13
Lire turcesc	10.86	10.90
Imperiali	9.86	9.88
Galbeni	5.64	5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungăria lui Gross (în casa prefecturii.)

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se pot face de la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
" " " 1/2 "	6 " "
" " " 1/4 "	3 " "
Se acordă abonamente și lunare cu	1 " "
Pentru România și străinătate pe an	36 franci
" " " 1/2 "	18 " "
" " " 1/4 "	9 " "

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiescă a ne da lămurit adresa, ca trimiterea ziarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Administrațiunea.

Depozit de postavuri de Brașov.

Subscrișii au onore a aduce la cunoștința onor. publică, că în piața Brașovului „Têrgul Florilor“ 326 și-au stabilit un deponit al cunoscutelor fabricate de

Postav de lână neamestecată

și de culore veritabilă și mărfuri de modă și ne rugăm de binevoitorul concurs al onor. public, fiind gata a lă servi cât mai solid.

Wilhelm Scherg & Comp.

8—15

De inchiriat.

Sunt dela Sf. Mihai două camere mobilate, spre stradă foarte convenabile pentru o singură pers. Afară de acestea, sunt de inchiriat și două magazine. Informațiuni amănunțite se iau la proprietarul G. Stefanovici, comerciant în Piața Nr. 28.

24—25

Învitare de abonament la cele mai eftine ziare române.

„Amicul Familiei“ ziar beletistic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Apare regulat în 1/13-a și 15/27-a și a fie-cărei lune în număr câte 2—3 côle; — și publică: novele, poesii, romanuri, aventuri picante, impresiuni de călătorie, studii sociale; — articlii științifice mai ales din sfera economiei și a higienei de casă. — Sciri din lumea mare cu preferință acelea, cari interesază mai de aproape societatea românească, — „principii din viață și notițe de petrecere. Fie-care număr este bogat și frumos ilustrat. — Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e numai 4 fl. pre 1/2 an 2 fl., pre 1/4 de an 1 fl. v. a. — Pentru România pre anul întreg 10 franci — lei plățibili în bilete de bancă ori în timbre postale.

„Preotul roman.“ Ziar bisericesc, scolastic și literar. Apare regulat în 1-a și 16-a și (c. n.) a fie-cărei lune, în număr câte de 1 1/4—2 1/2 côle și publică: „articlii din sfera tuturor științelor teologice“ — tractate dogmatice, istorice, juridice, morale, pastorale, dar mai ales rituali, — predice pre domineci, sâbători și diferite ocașii, mai ales pentru ocașii funebrale, precum și schițe de predică și ori-ce amenunte aplicabile în predică, »catechese« și alte »învățături pentru popor, tractate pedagogice, didactice, studii și recensii literare, sciri — din sfera biserică, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pre 1/2 2 fl., pre 1/4 1 fl. — Pentru România pre anul întreg 10 franci — lei, — plățibili în bilete de bancă ori în timbre postale.

„Cărțile Săteanului Român.“ Pentru toate trebuințele poporului român. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—1 1/2 côle — și publică: »novele populare, istoriie, fable, poesii, anecdote, proverbi« și alte »amenunte de învățură și petrecere, cunoștințe de economie, industrie, igienă ș. a., — »sciri din lumea mare« mai ales acelea cari mai de aproape ating pe poporul nostru. — Prețul de prenumerațiune pre un an întreg e numai 1 fl. v. a., pentru România 2 franci 50 bani — plățibili în timbre postale.

Tote aceste trei ziare deodată abonate costau pre anul întreg 8 fl. v. a., pentru România 20 franci — lei.

==== Esemplare complete dela începutul anului mai sunt câteva. ====

Aceia, cari vor abona toate trei ziarele noastre, ori barem două din ele, vor primi îndată gratis patru portrete foarte frumoșe.

Numeri de probă se trimit gratis ori cui.

☛ A se adresă la: **Cancelaria „NEGRUȚIU“** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vândare următoarele **opuri de minune eftine:**

Amor și dincolo de mormânt. Novela de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruțiu. Prețul 30 cr. — Biblioteca Săteanului Român. Cartea I., II., III., IV., cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr. — Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr. — Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr. — Apologiă. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederate și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Șincai. Prețul 30 cr. — Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederată și apreată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. și II. Prețul fie-căreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. — Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela

1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr. — Ifigenia în Tauris. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr. — Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novela istorică națională. Prețul 20 cr. — Elu trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr. — Secretele alor trei nopți seu trei morți vii. Romanu englesu după Frankstein de Pamfilu I. Grapini. Prețul 50 cr. — Herman și Dorotea după W. de Goethe traducțiune liberă de Const. Morariu. Prețul 50 cr. — Economie pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II, Prețul 30 cr. — Petulantul. Comedia în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șiuluțu. Prețul 50 cr. — Nu me uita. Colecțiune; de versuri funebrale urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

==== Tote acestea 20 opuri deodată procurate se dau cu prețul bagatelii de 3 fl. 60 cr. ====

25—30

Magazin de încălțăminte

„CISMA ROȘIE“ Strada Căldărarilor 540.

Comande după măsură

se vor efectua din material solid, și cu prețuri moderate.

Subscrișii am onore a recomanda onoratului public, Magazinul meu de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii, cu prețurile cele mai moderate.

Asemenea recomandă onoratului public deponitul de pălării pentru bărbați și copii cu prețuri reduse.

Comande pentru străinătate

se primesc și se efectuează prompt și cu prețuri moderate.

G. Orghidanu.